2 Addition, subtraktion och volym

Innehåll

I det här kapitlet kommer du att

- räkna addition och subtraktion med decimaltal med huvudräkning och uppställning
- kontrollera om ett svar är rimligt genom att använda överslagsräkning
- jämföra, omvandla och storleksordna olika volymenheter
- lösa problem och själv välja strategi

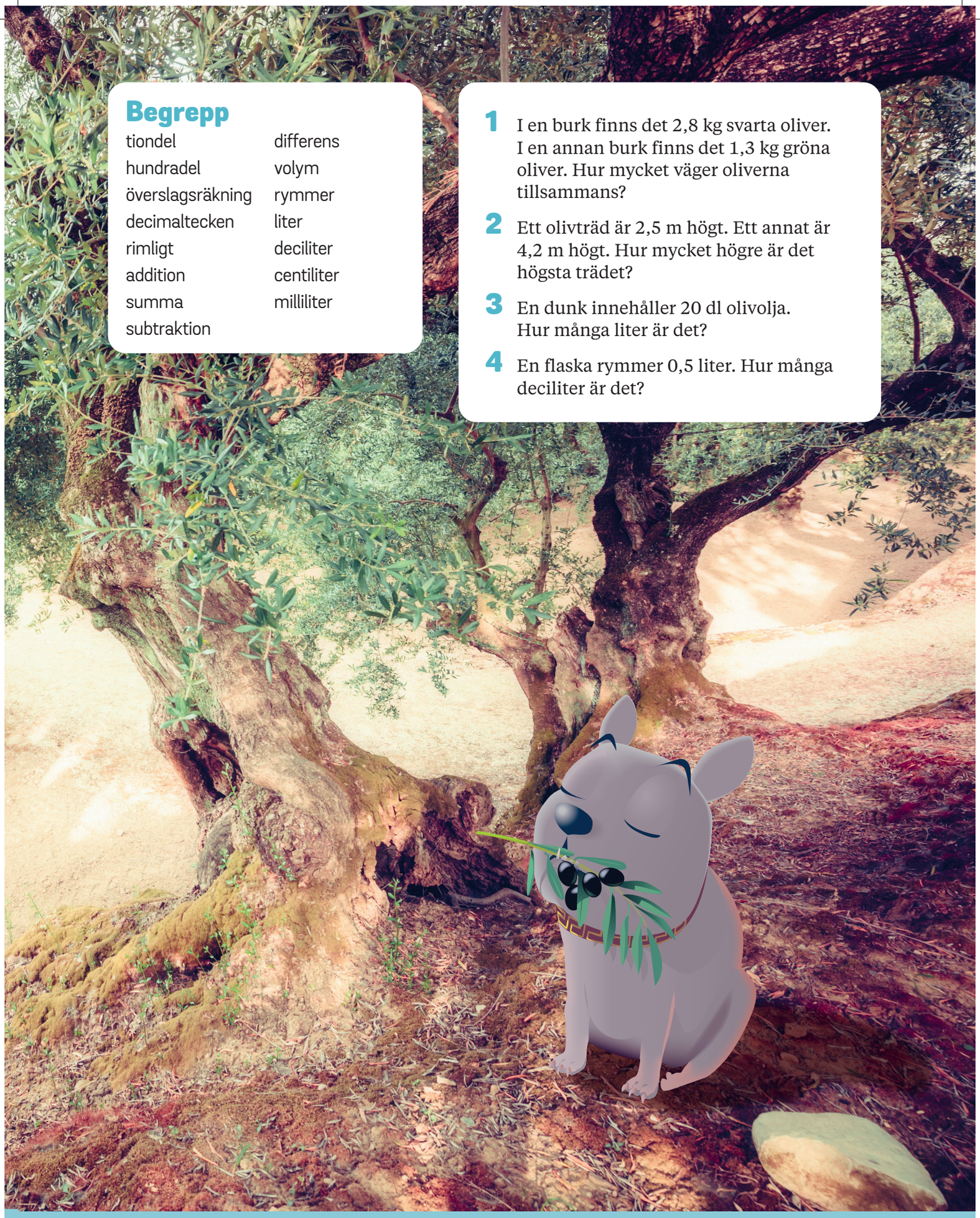

Begrepp

tiondel	differens
hundradel	volym
överslagsräkning	rymmer
decimaltecken	liter
rimligt	deciliter
addition	centiliter
summa	milliliter
subtraktion	

1 I en burk finns det 2,8 kg svarta oliver. I en annan burk finns det 1,3 kg gröna oliver. Hur mycket väger oliverna tillsammans?

2 Ett olivträd är 2,5 m högt. Ett annat är 4,2 m högt. Hur mycket högre är det högsta trädet?

3 En dunk innehåller 20 dl olivolja. Hur många liter är det?

4 En flaska rymmer 0,5 liter. Hur många deciliter är det?

Räkna med tal i decimalform

Vi adderar **tiondelar**.

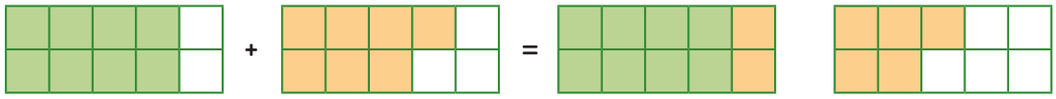

0,8 + 0,7 = 1,5

Skriv talet som saknas i rutan.

1 a) 5 tiondelar + 8 tiondelar = ☐ tiondelar b) 0,5 + 0,8 = ☐

c) 6 tiondelar + 9 tiondelar = ☐ tiondelar d) 0,6 + 0,9 = ☐

2 a) 12 tiondelar – 8 tiondelar = ☐ tiondelar b) 1,2 – 0,8 = ☐

c) 17 tiondelar – 9 tiondelar = ☐ tiondelar d) 1,7 – 0,9 = ☐

Beräkna.

3 a) 0,5 + 0,4 = _____ b) 0,5 + 0,5 = _____ c) 0,5 + 0,6 = _____

d) 0,5 + 0,7 = _____ e) 0,2 + 0,9 = _____ f) 0,3 + 0,8 = _____

4 a) 1,8 – 0,9 = _____ b) 1,7 – 0,9 = _____ c) 1,6 – 0,8 = _____

d) 1,5 – 0,6 = _____ e) 1,4 – 0,7 = _____ f) 1,4 – 0,8 = _____

5 Vad väger påsarna sammanlagt?

Svar: _____

Vi adderar **hundradelar**.

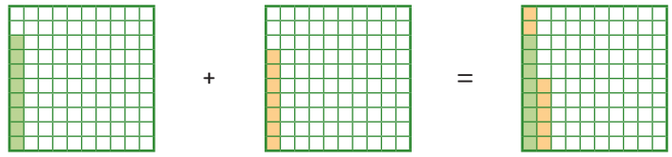

0,08 + 0,07 = 0,15

8 hundradelar | 7 hundradelar | 15 hundradelar

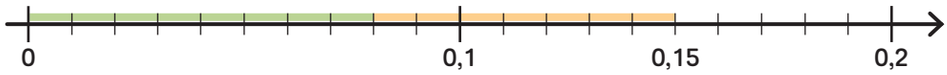

Skriv talet som saknas i rutan.

6 a) 5 hundradelar + 8 hundradelar = ☐ hundradelar b) 0,05 + 0,08 = ☐

c) 6 hundradelar + 9 hundradelar = ☐ hundradelar d) 0,06 + 0,09 = ☐

7 a) 12 hundradelar – 8 hundradelar = ☐ hundradelar b) 0,12 – 0,08 = ☐

c) 17 hundradelar – 9 hundradelar = ☐ hundradelar d) 0,17 – 0,09 = ☐

Beräkna.

8 a) 0,05 + 0,04 = _____ b) 0,05 + 0,05 = _____ c) 0,05 + 0,06 = _____

d) 0,05 + 0,07 = _____ e) 0,02 + 0,09 = _____ f) 0,03 + 0,08 = _____

9 a) 0,18 – 0,09 = _____ b) 0,17 – 0,09 = _____ c) 0,16 – 0,08 = _____

d) 0,15 – 0,06 = _____ e) 0,14 – 0,07 = _____ f) 0,14 – 0,08 = _____

10 Cia ska välja två påsar som sammanlagt väger mer än 1 kg. Vilka kan hon välja? Ringa in.

A

B

C

Addition med uppställning

Vi beräknar 12,9 + 3,4 med uppställning. Vi använder **överslagsräkning** för att kontrollera att svaret är rimligt.

			1	
		1	2	,9
	+		3	,4
		1	6	,3

Decimaltecknen under varandra.

Tiondelarna: 9 + 4 = 13
1 ental och 3 tiondelar
Entalen: 1 + 2 + 3 = 6
Tiotalen: 1 + 0 = 1

Svaret är rimligt eftersom 13 + 3 = 16.

12,9 + 3,4 = 16,3

Beräkna. Kontrollera att ditt svar är rimligt.

11 a) 4,4 + 1,8

	4	,4	
+	1	,8	

Kontrollera: _____

b) 6,5 + 2,7

Kontrollera: _____

c) 3,6 + 8,7

Kontrollera: _____

d) 9,8 + 5,6

Kontrollera: _____

12 a) 15,9 + 2,5

Kontrollera: _____

b) 12,3 + 9,8

Kontrollera: _____

13 Vilka summor är ungefär 12? Ringa in.

Ⓐ 7,8 + 3,9 Ⓑ 9,5 + 1,4 Ⓒ 2,8 + 8,3 Ⓓ 5,7 + 6,2

14 Santino säljer 15,4 kg oliver och 19,8 kg fetaost på torget.

a) Ungefär hur många kilogram säljer han sammanlagt?

_____

Svar: _____

b) Beräkna hur många kilogram Santino säljer exakt.

Svar: _____

15 Vad blir summan? Räkna och dra streck till rätt burk.

a) 61,8 + 6,5 b) 23,9 + 8,6 c) 56,8 + 12,6 d) 14,4 + 18,7

Vi beräknar 14,25 + 3,78.

				1	1	
			1	4	, 2	5
		+		3	, 7	8
			1	8	, 0	3

Decimaltecknen under varandra.

Hundradelarna: 5 + 8 = 13, 1 tiondel och 3 hundradelar
Tiondelarna: 1 + 2 + 7 = 10, 1 ental och 0 tiondelar
Entalen: 1 + 4 + 3 = 8
Tiotalen: 1 + 0 = 1

14,25 + 3,78 = 18,03

Beräkna. Kontrollera att ditt svar är rimligt.

16 a) 6,04 + 2,38 b) 5,16 + 8,25 c) 4,78 + 6,89

Kontrollera: _____ Kontrollera: _____ Kontrollera: _____

17 a) 32,13 + 4,67 b) 13,84 + 5,86 c) 27,32 + 2,95

Kontrollera: _____ Kontrollera: _____ Kontrollera: _____

18 Vilka summor är ungefär 16? Ringa in.

Ⓐ **10,23 + 6,19** Ⓑ **9,89 + 8,42**

Ⓒ **7,97 + 7,82** Ⓓ **6,25 + 7,76**

19 Elsa springer uppför en trappa på 12,83 s. Nerför tar det 8,45 s.

a) Ungefär hur många sekunder tar det sammanlagt?

Svar: _____

b) Beräkna hur många sekunder det tar exakt.

Svar: _____

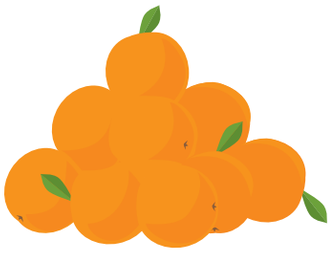

20 Det tar 25,76 s för Santino att lägga sina apelsiner i en pyramid och 16,82 s att bygga en pyramid av olivburkarna.

a) Ungefär hur många sekunder tar det sammanlagt?

Svar: _____

b) Beräkna hur många sekunder det tar exakt.

Svar: _____

21 Vad blir summan? Räkna och dra streck till rätt citron.

a) 3,85 + 1,87 **b)** 4,73 + 1,29 **c)** 30,16 + 13,96 **d)** 24,68 + 20,34

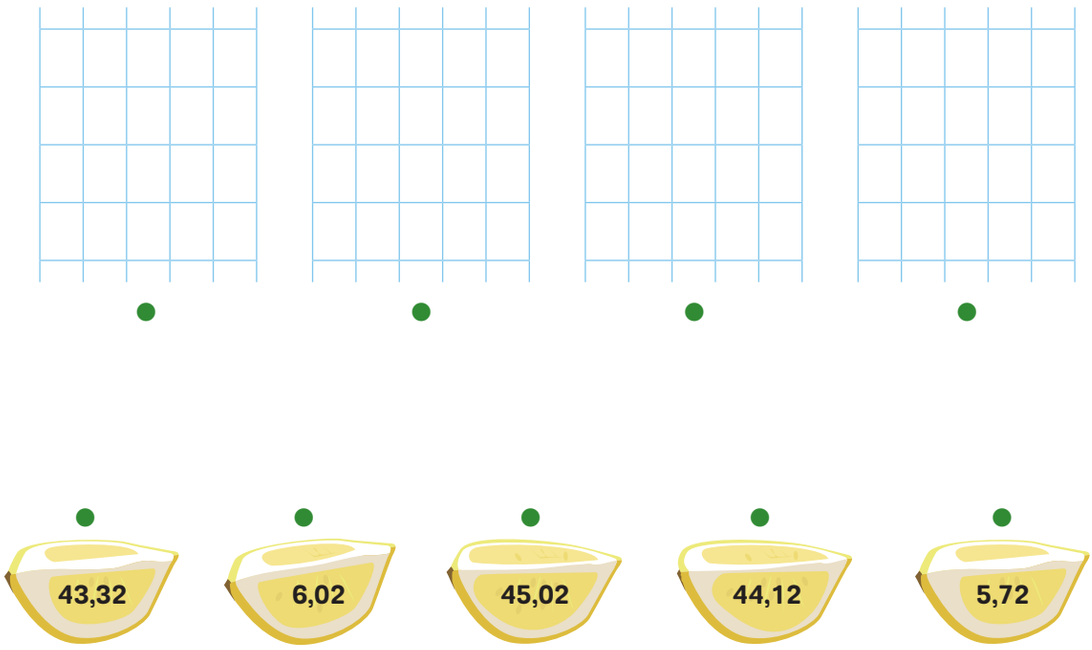

Subtraktion med uppställning

Vi beräknar 18,2 – 4,3 med uppställning. Vi använder överslagsräkning för att kontrollera att svaret är rimligt.

					10
		1	~~8~~	, 2	
	-		4	, 3	
		1	3	, 9	

Decimaltecknen under varandra.

Tiondelarna: 2 – 3, det fattas tiondelar.
Växla 1 ental till 10 tiondelar. 12 – 3 = 9
Entalen: ~~8~~ betyder 7 kvar. 7 – 4 = 3
Tiotalen: 1 – 0 = 1

18,2 – 4,3 = 13,9

Svaret är rimligt eftersom 18 – 4 = 14.

Beräkna. Kontrollera att ditt svar är rimligt.

22 a) 8,6 – 5,9

	8	, 6	
-	5	, 9	

Kontrollera: _____

b) 7,2 – 3,3

Kontrollera: _____

c) 5,8 – 3,9

Kontrollera: _____

d) 9,4 – 3,7

Kontrollera: _____

23 a) 19,1 – 2,3

Kontrollera: _____

b) 34,9 – 6,2

Kontrollera: _____

24 Vilka differenser är ungefär 4? Ringa in.

Ⓐ 9,2 – 3,1 Ⓑ 6,8 – 2,9 Ⓒ 7,5 – 1,6 Ⓓ 8,1 – 3,7

25 På torget växer ett olivträd och ett apelsinträd.

a) Ungefär hur stor är skillnaden i höjd mellan träden?

_____

Svar: _____

b) Beräkna höjdskillnaden exakt.

Svar: _____

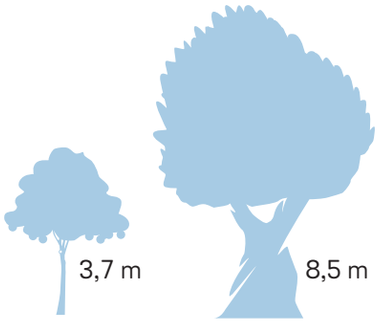

26 Vad blir differensen? Räkna och dra streck till rätt frukt.

a) 38,5 – 5,7 b) 31,4 – 9,2 c) 46,3 – 14,7 d) 51,2 – 28,3

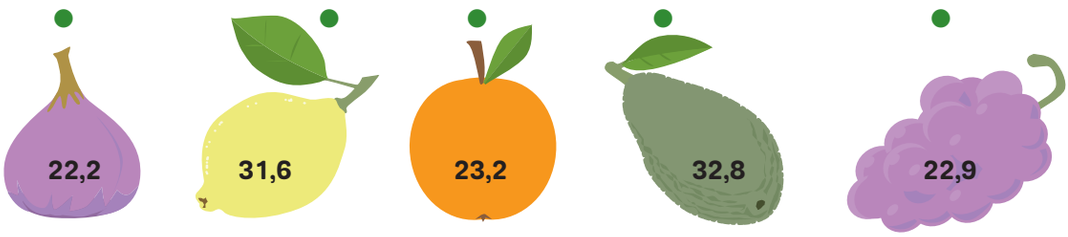

Vi beräknar 25,64 – 3,78.

					10	10
		2	5,	6	4
	-		3,	7	8
		2	1,	8	6

Decimaltecknen under varandra.

Hundradelarna: 4 – 8, det fattas hundradelar.
Växla 1 tiondel till 10 hundradelar. 14 – 8 = 6
Tiondelarna: 5 – 7, det fattas tiondelar.
Växla 1 ental till 10 tiondelar. 15 – 7 = 8
Entalen: 4 – 3 = 1
Tiotalen: 2 – 0 = 2

Svaret är rimligt eftersom 26 – 4 = 22.

25,64 – 3,78 = 21,86

Beräkna. Kontrollera att ditt svar är rimligt.

27 a) 8,24 – 3,17 b) 9,65 – 7,28 c) 6,30 – 4,36

Kontrollera: _____ Kontrollera: _____ Kontrollera: _____

28 a) 57,86 – 4,92 b) 89,37 – 3,54 c) 45,61 – 5,43

Kontrollera: _____ Kontrollera: _____ Kontrollera: _____

29 Vilka differenser är ungefär 8? Ringa in.

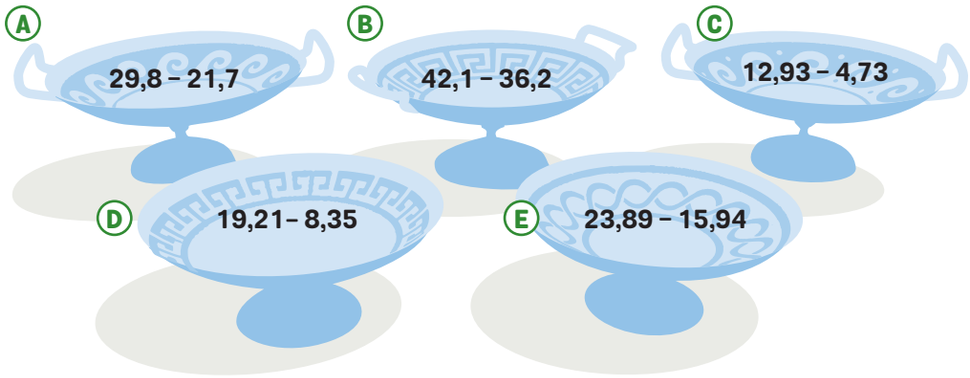

30 Atea och Oscar tävlar om vem som kan skala sin apelsin snabbast. Det tar 9,38 s för Oscar och 7,45 s för Atea.

a) Ungefär hur många sekunder skiljer dem åt?

_____

Svar: _____

b) Beräkna tidsskillnaden exakt.

Svar: _____

31 De provar också hur länge de kan stå på händer. Atea klarar 23,98 s och Oscar 18,32 s.

a) Ungefär hur många sekunder längre står Atea?

_____

Svar: _____

b) Beräkna tidsskillnaden exakt.

Svar: _____

Uppställning med olika många decimaler

Vi beräknar 8,72 + 6,3 och 6,3 – 2,85.

Här har termerna olika många decimaler. Då kan vi fylla ut med 0 hundradelar så att det blir lättare att räkna. 6,3 = 6,30

8,72 + 6,3

		1		
		8	, 7	2
	+	6	, 3	0
	1	5	, 0	2

8,72 + 6,3 = 15,02
9 + 6 = 15

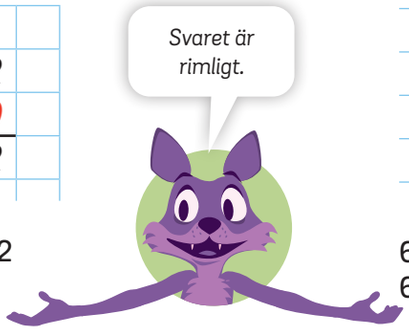

6,3 – 2,84

			10	10
		6	, 3	0
	-	2	, 8	4
		3	, 4	6

6,3 – 2,84 = 3,46
6 – 3 = 3

Beräkna. Kontrollera att ditt svar är rimligt.

32 a) 4,85 + 3,8

	4	8	, 5	
+		3	, 8	

Kontrollera: _____

b) 7,16 + 4,9

Kontrollera: _____

c) 9,7 + 5,68

Kontrollera: _____

d) 6,4 + 2,83

Kontrollera: _____

33 a) 8,17 – 2,5

Kontrollera: _____

b) 9,2 – 6,34

Kontrollera: _____

Ibland behöver man fylla ut med 0 tiondelar.
Beräkna. Kontrollera att ditt svar är rimligt.

34 a) 24 + 17,6 b) 25,8 + 32 c) 47 – 18,7

Kontrollera: _____ Kontrollera: _____ Kontrollera: _____

35 a) 56,85 + 47 b) 94 + 36,45 c) 64 – 23,85

Kontrollera: _____ Kontrollera: _____ Kontrollera: _____

36 För tre år sedan var Atti 1,76 m lång. Nu är han 0,2 m längre.
Hur lång är Atti?

Svar: _____

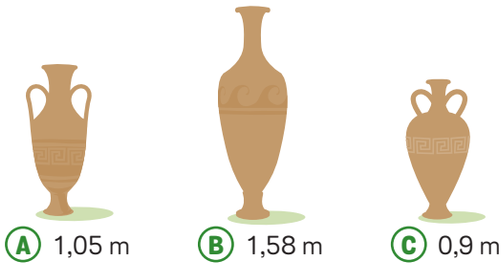

37 På ett museum står några antika grekiska vaser.

a) Hur mycket högre är **B** jämfört med **A**?

Svar: _____

b) Hur mycket lägre är **C** jämfört med **A**?

Svar: _____

38 En miniatyr av Akropolis ligger gömd inne i labyrinten. Fyra barn tävlar om att hitta miniatyren och ta sig ut igen så snabbt som möjligt.

a) Hur många hundradelar skiljer det mellan Nilo och Tims tider?

Svar: _____

b) Hur mycket snabbare är Lydia än Tim?

Svar: _____

c) Hur mycket snabbare är Selina än Nilo?

Svar: _____

d) Hur lång tid tar det sammanlagt för Tim och Nilo?

Svar: _____

39 Vilka differenser är ungefär 5? Ringa in.

Ⓐ 10,32 – 5,4 Ⓑ 7,5 – 7,02 Ⓒ 28,4 – 23,24

Ⓓ 25,64 – 10,8 Ⓔ 11,91 – 6,72 Ⓕ 53,2 – 47,9

40 Vilka summor är ungefär 25? Ringa in.

Ⓐ 17,32 + 8,16 Ⓑ 13,45 + 12,1 Ⓒ 24,09 + 0,9

Volym

Volym är ett mått på hur mycket något **rymmer** eller hur stor plats något tar.
Mjölkpaketet har volymen 1 **liter** (l).

Volym kan också anges med enheterna **deciliter** (dl), **centiliter** (cl) och **milliliter** (ml).

1 liter

2 dl

33 cl

15 ml

1 liter = 10 dl = 100 cl = 1 000 ml
1 dl = 10 cl = 100 ml

41 Välj rätt enhet.

a) En stor hink kan rymma 10 ____.

b) En sportflaska kan innehålla 5 ____.

c) En flaska nagellack kan rymma 12 ____.

d) En schampoflaska kan innehålla 200 ____.

ml
dl
cl
liter

Skriv volymen med en annan enhet.

42 a) 2 liter = ____ dl b) 5 liter = ____ dl c) 60 dl = ____ liter

43 a) 3 liter = ____ cl b) 4 liter = ____ cl c) 700 cl = ____ liter

44 a) 1 liter = ____ ml b) 3 liter = ____ ml c) 2 000 ml = ____ liter

45 Ungefär hur många liter är

a) 19 dl ≈ _____ b) 72 dl ≈ _____ c) 95 cl ≈ _____ d) 1 200 ml ≈ _____

46 Hur många deciliter rymmer flaskorna?

a)

1 liter

Svar: _____

b)

30 cl

Svar: _____

c)

500 ml

Svar: _____

Vilken volym är störst?

47 a) 8 liter eller 18 dl b) 3 liter eller 200 cl c) 4 liter eller 5 400 ml

_____ _____ _____

48 a) 30 dl eller 6 liter b) 4 dl eller 33 cl c) 7 dl eller 70 ml

_____ _____ _____

49 a) 500 cl eller 3 liter b) 20 cl eller 3 dl c) 50 cl eller 750 ml

_____ _____ _____

50 Storleksordna volymerna.
Börja med den minsta.

a) **20 cl** **750 ml** **5 dl**

_____

b) **300 ml** **14 dl** **33 cl** **1 liter**

_____

c) **2 liter** **15 dl** **2 500 ml** **90 cl**

_____

51 Hur många milliliter innehåller förpackningarna sammanlagt?

a)

400 ml 1 liter

_____

Svar: _____

b)

2 dl 30 cl

_____

Svar: _____

c)

1 liter 5 dl 30 cl 25 cl

_____

Svar: _____

52 Jämför kannorna.

A	B	C	D
200 ml	30 cl	75 cl	12 dl

a) Välj två kannor som sammanlagt innehåller ungefär 1 liter.

Svar: _____

b) Hur många centiliter mer innehåller kanna **C** än **A** och **B** tillsammans?

Svar: _____

c) Lydia häller ihop saften från kanna **A**, **B** och **C**. Hur många milliliter är det sammanlagt?

Svar: _____

Volym med tal i decimalform

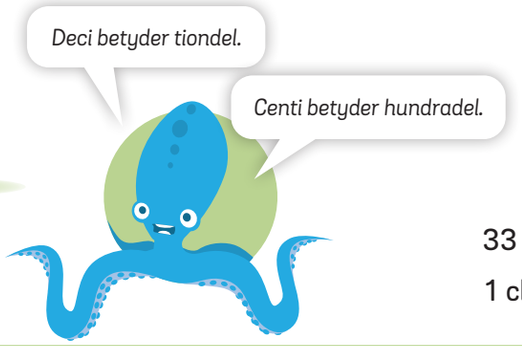

5 dl = 0,5 liter

1 dl = 0,1 liter

33 cl = 0,33 liter

1 cl = 0,01 liter

53 Skriv volymen i deciliter.

a) 0,2 liter = _____ dl **b)** 0,6 liter = _____ dl **c)** 0,9 liter = _____ dl

54 Skriv volymen i liter.

a) 1 dl = _____ liter **b)** 5 dl = _____ liter **c)** 12 dl = _____ liter

55 Vilka flaskor innehåller lika mycket?

1,5 liter 1,8 liter 150 cl 12 dl 18 dl

Svar: _____

56 Hur mycket mer innehåller flaska **E** jämfört med flaska **C**? Svara i liter.

_____

Svar: _____

57 Skriv volymen i centiliter.

a) 0,05 liter = _____ cl **b)** 0,09 liter = _____ cl

c) 0,25 liter = _____ cl **c)** 0,98 liter = _____ cl

58 Skriv volymen i liter.

a) 4 cl = _____ liter b) 15 cl = _____ liter c) 95 cl = _____ liter

59 Ringa in de volymer som är lika mycket som

a) 8 dl **0,8 liter** **800 ml** **0,08 liter** **80 cl**

b) 12 dl **1 200 ml** **1,2 liter** **120 cl** **0,12 liter**

Vilken volym är störst?

60 a) 0,5 liter eller 4 dl b) 1,3 liter eller 12 dl c) 0,4 liter eller 33 cl

_____ _____ _____

61 a) 0,9 liter eller 150 cl b) 0,6 liter eller 750 ml c) 0,25 liter eller 200 ml

_____ _____ _____

62 Storleksordna volymerna. Börja med den minsta.

a) **5 dl** **0,8 liter** **0,09 liter**

_____

b) **1,2 liter** **600 ml** **0,45 liter** **30 cl**

_____

63 Hur många liter vatten innehåller flaskorna sammanlagt?

a)

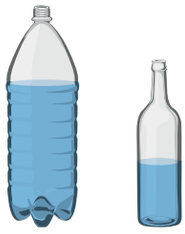

2,5 liter 5 dl

_____

Svar: _____

b)

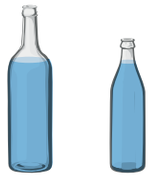

0,7 liter 50 cl

_____

Svar: _____

64 Hur många liter innehåller burkarna sammanlagt?

a)

2 dl 30 cl

_____

Svar: _____

b)

400 ml 400 ml 50 cl

_____

Svar: _____

Blandade uppgifter

65 Vilket tal ska stå i stället för frukten?

a) 0,8 + = 1,4

Svar: _____

b) 1,2 – = 0,5

Svar: _____

c) – 0,7 = 0,8

Svar: _____

Beräkna. Kontrollera att ditt svar är rimligt.

66 a) 16,4 + 7,8

Kontrollera:

_____

b) 36,79 + 18,12

Kontrollera:

_____

c) 23,6 + 8,57

Kontrollera:

_____

67 a) 24,1 – 6,3

Kontrollera:

_____

b) 12,60 – 5,85

Kontrollera:

_____

c) 9,2 – 4,68

Kontrollera:

_____

68 Hur mycket innehåller förpackningarna? Svara i liter.

a)

5 dl

Svar: _____

b)

2,5 dl

Svar: _____

c)

30 cl

Svar: _____

69 Oscar blandar en egen dryck. Han har 0,5 liter saft, 3 dl bubbelvatten och 50 cl läsk. Hur många liter dryck blir det sammanlagt?

Svar: _____

70 Ungefär hur många liter är 12 burkar?

Svar: _____

71 Lydia har en vattendunk som innehåller 4,8 liter vatten. Hon köper 6 flaskor med vatten så att hon har totalt 10,13 liter vatten. Hur många flaskor av varje sort behöver hon? Välj bland flaskorna på bilden.

15 dl 0,5 liter 33 cl

Svar: _____

Problemlösning

Använd någon av strategierna:

72 Byt ut bokstäverna mot siffror så att additionen stämmer. Pröva dig fram.

		L	, S
	+	L	, O
	S	O	, L

L = _____ S = _____ O = _____

73 Tim, Milo och Lydia har flaggpinnar som sammanlagt är 6 m långa. Tims pinne är dubbelt så lång som Milos. Lydias pinne är 0,5 m kortare än Tims. Hur lång är Milos pinne?

Svar: _____

74 Du behöver sju liter saft. Hur många flaskor måste du köpa om en flaska innehåller 1,25 liter?

Svar: _____

75 Oscar vill äta $\frac{4}{5}$ av fetaosten. Elsa vill äta $\frac{5}{6}$ av osten. Vem vill äta den största biten?

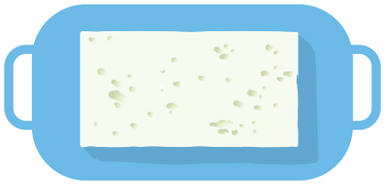

Svar: _____

Problemlösning

1 Det behövs sex flaskor för att fylla 10 glas. Hur många flaskor behövs för att fylla 25 glas?

2 En bagare har fyra korgar med bröd. I den första korgen ligger det ett bröd, i den andra ligger det tre bröd, i den tredje ligger det sju bröd och i den fjärde korgen ligger det nio bröd. Bagaren vill flytta bröd så att det blir lika många i varje korg. Hur många bröd behöver han flytta om han vill flytta så få bröd som möjligt?

Begrepp och resonemang

1 Vilken siffra ska stå i stället för

a) ●
b) ■
c) ▲

	4	▲	,	1 ●
+		7	, ■	6
	5	5	,	5 5

2 Perikles skriver 0,42 + 0,5 = 0,47 och Sokrates skriver 0,98 – 0,8 = 0,9. Båda har skrivit fel. Förklara vad de har gjort för fel.

Arbeta tillsammans

Magisk kvadrat

Summan av talen ska bli lika stor vågrätt →, lodrätt ↓ eller diagonalt ↗↖.
Rita av och skriv de tal som saknas.

Summan är 16,5.

4,6		
		7,3
		6,4

Summan är 72.

9,6		
28,8		**38,4**

Sant eller falskt?

Förklara varför det är sant eller varför det är falskt.

1. 13 hundradelar är lika med 1,3.
2. 4,8 + 4,9 är ungefär 10.
3. 3,4 – 3,25 = 0,2
4. 25 tiondelar skrivs 2,5.
5. 0,35 + 0,75 = 1
6. Två flaskor som innehåller 0,5 liter, innehåller 1 liter sammanlagt.
7. I en kanna finns det 3 dl saft. Det är 7 dl mindre än en liter.
8. 100 ml är lika mycket som 1 liter.
9. Volym är ett mått på hur mycket något väger.
10. En läskburk kan ha volymen 33 cl.

Vad kan du nu?

A Begrepp och metod

1 Vilket tal ska stå i rutan?

a) 0,8 + 0,6 = ☐ b) 0,7 + ☐ = 1,2 c) 1,1 – 0,5 = ☐ d) 1,3 – ☐ = 0,6

2 Beräkna

a) 5,8 + 2,3 b) 16,7 + 8,5 c) 24,76 + 6,92

3 Santino gör ett långbord av två kortare bord. Det ena bordet är 6,7 m långt och det andra är 5,8 m. Ungefär hur många meter är de två borden sammanlagt?

_____

Svar: _____

4 Beräkna

a) 7,2 – 3,6 b) 15,1 – 2,3 c) 67,54 – 10,78

5 Hur många deciliter saft finns i kannan?

a)

1,5 liter

Svar: _____

b)

800 ml

Svar: _____

6 Skriv volymen i liter.

a) 4 dl = _____ liter b) 14 dl = _____ liter c) 20 cl = _____ liter

7 Vilken volym är störst?

a) 33 cl eller 5 dl

b) 0,75 liter eller 8 dl

_____ _____

8 Storleksordna volymerna. Börja med den minsta.

1 000 ml **15 dl** **33 cl** **0,5 liter**

_____

9 Vilka flaskor innehåller lika mycket? Ringa in.

12 cl 1,2 liter 12 dl 0,2 liter 1 200 ml

10 Luca är 1,42 m lång. Hans syster är 1,6 m. Hur mycket kortare än sin syster är Luca?

Svar: _____

11 Nicola är 1,3 m. Senast hon mätte sig var hon 1,19 m. Hur mycket har hon växt?

Svar: _____

B Resonemang och kommunikation

12 Vilka summor är ungefär 24? Förklara hur du vet det.

A **11,9 + 13,9** B **17,8 + 6,1** C **21,1 + 3,2** D **13,5 + 8,1**

13 Luca skriver att 0,9 + 0,1 = 0,10. Förklara vad han gör för fel.

C Problemlösning

14 Det behövs fyra flaskor för att fylla sex glas.
Hur många flaskor behövs för att fylla 15 glas?

Räkna med tal i decimalform

Vi adderar **tiondelar**.

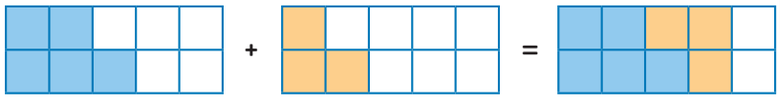

0,5 + 0,3 = 0,8

5 tiondelar | 3 tiondelar | 8 tiondelar

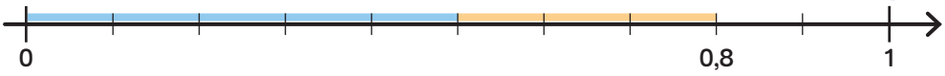

1 Välj bland talen. Vilket tal ska stå i rutan? **0,9** **9** **10** **1,0**

a) 5 tiondelar + 4 tiondelar = ☐ tiondelar

b) 0,5 + 0,4 = ☐

c) 5 tiondelar + 5 tiondelar = ☐ tiondelar

d) 0,5 + 0,5 = ☐

Vilket tal ska stå i rutan?

2 a) 6 tiondelar + 3 tiondelar = ☐ tiondelar

b) 0,6 + 0,3 = ☐

c) 6 tiondelar + 5 tiondelar = ☐ tiondelar

d) 0,6 + 0,5 = ☐

3 a) 15 tiondelar – 6 tiondelar = ☐ tiondelar

b) 1,5 – 0,6 = ☐

c) 13 tiondelar – 5 tiondelar = ☐ tiondelar

d) 1,3 – 0,5 = ☐

Beräkna.

4 a) 0,4 + 0,3 = _____ b) 0,4 + 0,4 = _____ c) 0,4 + 0,6 = _____

d) 0,7 + 0,2 = _____ e) 0,7 + 0,3 = _____ f) 0,7 + 0,4 = _____

5 a) 0,9 – 0,2 = _____ b) 0,9 – 0,3 = _____ c) 0,7 – 0,4 = _____

d) 1,2 – 0,3 = _____ e) 1,2 – 0,5 = _____ f) 1,5 – 0,6 = _____

6 Vad väger påsarna tillsammans?

_____

Svar: _____

Vi adderar **hundradelar**.

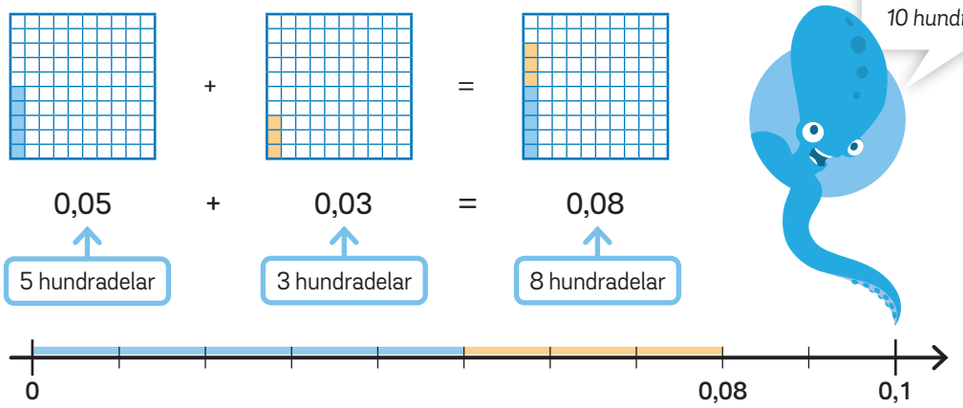

7 Välj bland talen. Vilket tal ska stå i rutan? **0,09** **9** **10** **0,1**

a) 5 hundradelar + 4 hundradelar = ☐ hundradelar **b)** 0,05 + 0,04 = ☐

c) 5 hundradelar + 5 hundradelar = ☐ hundradelar **d)** 0,05 + 0,05 = ☐

Vilket tal ska stå i rutan?

8 **a)** 6 hundradelar + 3 hundradelar = ☐ hundradelar **b)** 0,06 + 0,03 = ☐

c) 6 hundradelar + 5 hundradelar = ☐ hundradelar **d)** 0,06 + 0,05 = ☐

9 **a)** 15 hundradelar – 6 hundradelar = ☐ hundradelar **b)** 0,15 – 0,06 = ☐

c) 13 hundradelar – 5 hundradelar = ☐ hundradelar **d)** 0,13 – 0,05 = ☐

Beräkna.

10 **a)** 0,04 + 0,03 = _____ **b)** 0,04 + 0,04 = _____ **c)** 0,04 + 0,06 = _____

d) 0,07 + 0,02 = _____ **e)** 0,07 + 0,03 = _____ **f)** 0,07 + 0,04 = _____

11 **a)** 0,09 – 0,02 = _____ **b)** 0,09 – 0,03 = _____ **c)** 0,07 – 0,04 = _____

d) 0,12 – 0,03 = _____ **e)** 0,12 – 0,05 = _____ **f)** 0,15 – 0,06 = _____

12 Mikis ska välja två påsar som tillsammans väger 1 kg.
Vilka ska han välja?

_____

_____

Svar: _____

Addition med uppställning

Vi beräknar 3,7 + 1,9 med uppställning. Vi använder **överslagsräkning** för att kontrollera att svaret är rimligt.

		1		
		3	,	7
	+	1	,	9
				6

7 + 9 = 16
1 ental och 6 tiondelar

		1		
		3	,	7
	+	1	,	9
		5	,	6

1 + 3 + 1 = 5
Skriv decimaltecknet under de andra.

3,7 + 1,9 ≈ 4 + 2 = 6
Summan är ungefär 6.
Svaret är rimligt.

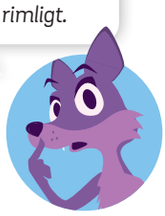

Svar: 3,7 + 1,9 = 5,6

13 Beräkna.

a)

	6	,	4	
+	2	,	8	

b)

	7	,	5	
+	8	,	9	

c)

	1	2	,	7
+		3	,	8

Beräkna med uppställning.

14 a) 5,7 + 1,6

b) 2,3 + 4,8

c) 5,6 + 6,8

15 a) 10,7 + 8,9

b) 12,7 + 5,4

c) 36,9 + 4,9

16 Vilka summor är ungefär 20? Ringa in.

Ⓐ 13,2 + 7,1 Ⓑ 7,6 + 8,9 Ⓒ 10,3 + 10,1

17 a) Ungefär hur mycket är 4,7 + 3,4? Välj och ringa in talet i rutan.

5 8 10

b) Beräkna 4,7 + 3,4 med uppställning.

Svar: _____

18 Elsa går 14,8 km från stranden till torget. Sedan fortsätter hon 3,2 km till hotellet.

a) Ungefär hur många kilometer har Elsa gått sammanlagt?

_____

Svar: _____

b) Beräkna hur långt Elsa har gått exakt.

Svar: _____

Vi beräknar 4,25 + 1,78.

			1		
		4,	2	5	
	+	1,	7	8	
				3	

5 + 8 = 13
1 tiondel och 3 hundrdelar

		1	1		
		4,	2	5	
	+	1,	7	8	
			0	3	

1 + 2 + 7 = 10
1 ental och 0 tiondelar

		1	1		
		4,	2	5	
	+	1,	7	8	
		6,	0	3	

1 + 4 + 1 = 6
Skriv decimaltecknet under de andra.

4,25 + 1,78 ≈ 4 + 2 = 6
Svaret är rimligt.

Svar: 4,25 + 1,78 = 6,03

19 Beräkna.

a)

		5,	3	7
	+	2,	8	6

b)

		8,	6	5
	+	2,	3	7

c)

		2	3,	4	5
	+		6,	7	8

Beräkna med uppställning.

20 a) 5,63 + 3,59

b) 6,74 + 4,73

c) 8,92 + 5,36

21 a) 13,45 + 2,85

b) 14,87 + 3,63

c) 24,81 + 9,26

22 Vilka summor är ungefär 12? Ringa in.

Ⓐ 6,08 + 6,31 Ⓑ 8,73 + 5,19 Ⓒ 7,92 + 3,86

23 a) Ungefär hur mycket är 4,68 + 2,18? Välj och ringa in taleti rutan.

4 7 10

b) Beräkna 4,68 + 2,18 med uppställning.

Svar: _____

24 Miro gör smycken med snäckor. Han har ett lädersnöre som är 6,28 m och ett vitt snöre som är 4,75 m.

a) Ungefär hur många meter snöre har Miro sammanlagt?

_____

Svar: _____

b) Beräkna hur många meter snöre Miro har exakt.

Svar: _____

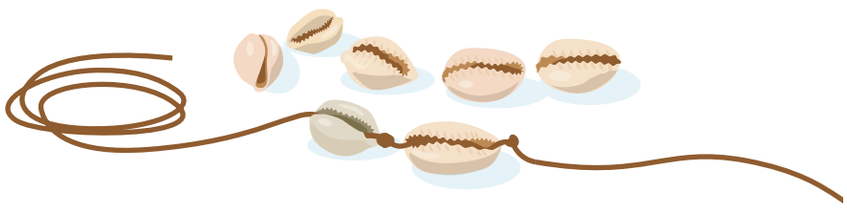

Subtraktion med uppställning

Vi beräknar 9,2 – 5,3 med uppställning. Vi använder överslagsräkning för att kontrollera att svaret är rimligt.

			10	
		9	,2	
	-	5	,3	
			9	

2 – 3, det fattas tiondelar.
Växla 1 ental till 10 tiondelar.
12 – 3 = 9

			10	
		9	,2	
	-	5	,3	
		3	,9	

9 betyder 8 kvar. 8 – 5 = 3
Skriv decimaltecknet under de andra.

9,2 – 5,3 ≈ 9 – 5 = 4
Differensen är ungefär 4.
Svaret är rimligt.

Svar: 9,2 – 5,3 = 3,9

25 Beräkna.

a)

	9	,3		
-	3	,4		

b)

	1	8	,4	
-		6	,5	

c)

	2	3	,6	
-		7	,9	

Beräkna med uppställning.

26 a) 6,1 – 4,3

b) 14,3 – 8,5

c) 16,4 – 5,7

27 a) 27,1 – 3,3

b) 23,2 – 4,9

c) 31,7 – 6,8

28 a) Ungefär hur mycket är 7,6 – 3,8? Välj och ringa in i rutan.

2 4 10

b) Beräkna 7,6 – 3,8 med uppställning.

Svar: _____

29 Elsa har åkt vespa sammanlagt 15,8 km under två dagar.
Första dagen åkte hon 6,9 km.

a) Ungefär hur många kilometer åkte hon den andra dagen?

_____

Svar: _____

b) Beräkna hur långt Elsa åkte den andra dagen.

Svar: _____

30 Beräkna. Vilken vespa har differensen 8,3?

Svar: _____

Vi beräknar 9,23 – 5,74.

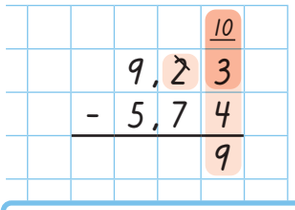

3 – 4, det fattas hundradelar.
Växla 1 tiondel till 10 hundradelar.
13 – 4 = 9

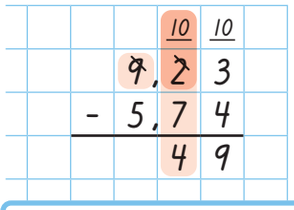

2 betyder 1 kvar.
1 – 7, det fattas tiondelar.
Växla 1 ental till 10 tiondelar.
11 – 7 = 4

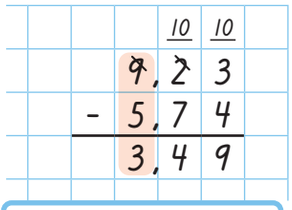

9 betyder 8 kvar. 8 – 5 = 3
Skriv decimaltecknet under de andra.

9,23 – 5,74 ≈ 9 – 6 = 3

Svar: 9,23 – 5,74 = 3,49

31 Skriv av uppställningen och subtrahera.

a)

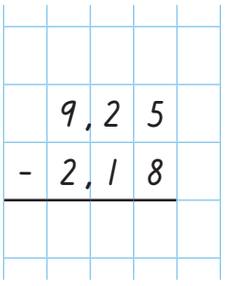

b)

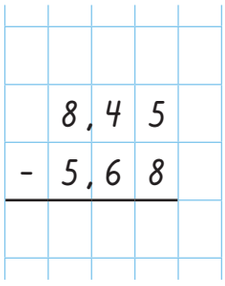

c)

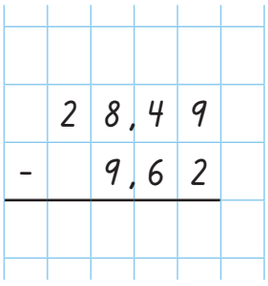

Beräkna med uppställning.

32 a) 8,39 – 6,76

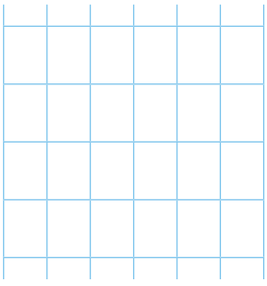

b) 10,62 – 4,17

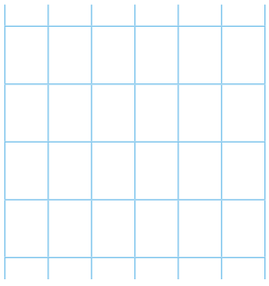

c) 13,28 – 1,45

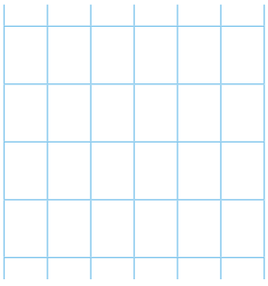

33 a) 15,17 – 2,46

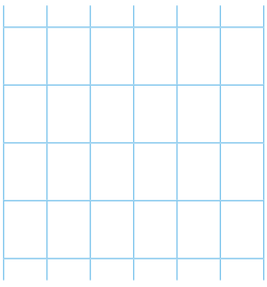

b) 23,85 – 5,36

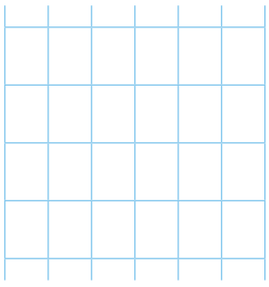

c) 26,34 – 8,27

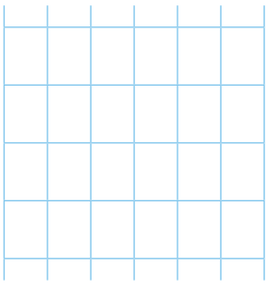

34 a) Ungefär hur mycket är 8,94 – 4,65? Välj och ringa in i rutan.

2 4 7

b) Beräkna 8,94 – 4,65 med uppställning.

Svar: _____

35 Miro säljer citronsaft. På morgonen när han börjar har han 9,75 liter.
På kvällen har han 5,85 liter kvar.

a) Ungefär hur många liter citronsaft har Miro sålt?

_____

Svar: _____

b) Beräkna hur många liter saft som gått åt exakt.

Svar: _____

36 Beräkna. Vilken citron har differensen 31,46?

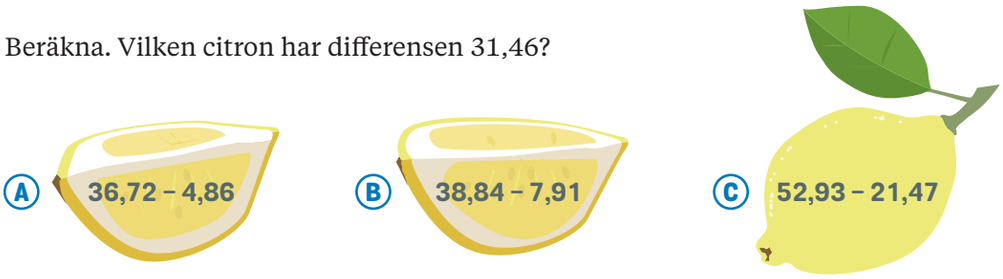

Svar: _____

Uppställning med olika många decimaler

Vi beräknar 8,72 + 6,3 och 6,3 – 2,85.

Här har termerna olika många decimaler. Då kan vi fylla ut med 0 hundradelar så att det blir lättare att räkna. 6,3 = 6,30

8,72 + 6,3

		1		
		8	, 7	2
	+	6	, 3	0
	1	5	, 0	2

8,72 + 6,3 = 15,02
9 + 6 = 15

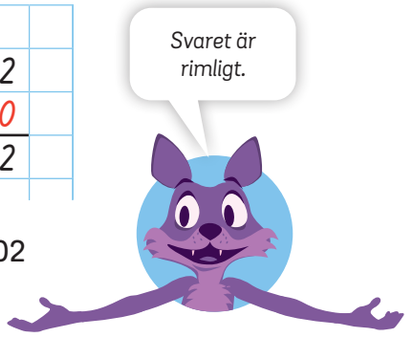

6,3 – 2,84

			10	10
		6	, 3	0
	-	2	, 8	4
		3	, 4	6

6,3 – 2,84 = 3,46
6 – 3 = 3

37 Skriv av uppställningen och beräkna.

a) 3,73 + 2,5

		3	, 7	3
	+	2	, 5	0

b) 76,8 – 1,63

	7	6	, 8	0
-		1	, 6	3

Beräkna. Fyll ut med 0 hundradelar för att få lika många decimaler.

38 **a)** 2,82 + 1,7

b) 6,8 + 2,45

c) 5,7 + 1,76

39 **a)** 9,34 – 2,5

b) 8,26 – 5,4

c) 7,9 – 3,63

40 Nikodemus är 1,4 m lång och Anna är 1,28 m.
Hur stor är längdskillnaden?

Svar: _____

41 Farmor är 1,7 m lång och Teo är 1,31 m.
Hur mycket längre är farmor?

Svar: _____

42 Porten till Sofias hus är 2,35 m hög. Sofia är 1,8 m lång.
Hur mycket högre är porten?

Svar: _____

Volym

Volym är ett mått på hur mycket något **rymmer** eller hur stor plats något tar.
Volym kan mätas i enheterna **liter** (l), **deciliter** (dl) och **centiliter** (cl).

1 liter = 10 dl = 100 cl
1 dl = 10 cl

1 liter

2 dl

33 cl

43 Hur många deciliter rymmer kannan?

a)

Svar: _____

b)

Svar: _____

44 Skriv volymen i liter.

a) 10 dl = _____ l b) 20 dl = _____ l c) 70 dl = _____ l d) 90 dl = _____ l

45 Skriv volymen i deciliter.

a) 2 liter = _____ dl b) 4 liter = _____ dl c) 5 liter = _____ dl d) 8 liter = _____ dl

46 Skriv volymen i liter.

a) 100 cl = _____ l b) 400 cl = _____ l c) 600 cl = _____ l d) 700 cl = _____ l

47 Skriv volymen i centiliter.

a) 2 liter = _____ cl b) 3 liter = _____ cl c) 5 liter = _____ cl

d) 1 dl = _____ cl e) 4 dl = _____ cl f) 8 dl = _____ cl

48 Vilka förpackningar innehåller lika mycket?

A
30 dl

B
13 dl

C
3 liter

D

300 cl

Svar: _____

Volym kan också mätas i enheten **milliliter** (ml).

1 000 ml

200 ml

15 ml

1 liter = 1 000 ml
1 dl = 100 ml
1 cl = 10 ml

49 Hur många milliliter innehåller förpackningen?

a)

1 liter

Svar: _____

b)

4 liter

Svar: _____

c)

2 dl

Svar: _____

50 Skriv volymen i liter.

a) 1 000 ml = _____ liter b) 4 000 ml = _____ liter c) 5 000 ml = _____ liter

Skriv volymen i milliliter.

51 a) 2 liter = _____ ml b) 3 liter = _____ ml c) 5 liter = _____ ml

52 a) 1 dl = _____ ml b) 4 dl = _____ ml c) 8 dl = _____ ml

53 a) 2 cl = _____ ml b) 5 cl = _____ ml c) 10 cl = _____ ml

54 Vilken volym är störst?

a) 2 liter eller 12 dl b) 50 dl eller 4 liter c) 2 dl eller 33 cl

_____ _____ _____

55 Storleksordna volymerna. Börja med den minsta.

a) **5 dl** **150 ml** **4 liter**

_____

b) **2 liter** **16 dl** **60 cl** **2 400 ml**

_____

Volym med tal i decimalform

Kannan innehåller 5 dl. Det kan skrivas 0,5 liter.

Flaskan innehåller en och en halv liter.
Det kan skrivas 1,5 liter.

5 dl = 0,5 liter

1 dl = 0,1 liter

1,5 liter = 15 dl

56 Ringa in den volym som är lika mycket som

a) 4 dl **40 liter** **0,4 liter**

b) 25 dl **2,5 liter** **0,25 liter**

57 Skriv volymen i deciliter.

a) 0,2 liter = _____ dl

b) 0,9 liter = _____ dl

c) 3,5 liter = _____ dl

58 Skriv volymen i liter.

a) 3 dl = _____ liter

b) 8 dl = _____ liter

c) 75 dl = _____ liter

Läskburken innehåller 33 centiliter.

Ibland skrivs det i liter. Då står det 0,33 l.

59 Ringa in den volym som är lika mycket som

a) 25 cl **2,5 liter** **0,25 liter**

b) 125 cl **1,25 liter** **12,5 liter**

60 Skriv volymen i centiliter.

a) 0,15 liter = _____ cl

b) 0,45 liter = _____ cl

c) 1,5 liter = _____ cl

61 Skriv volymen i liter.

a) 35 cl = _____ liter

b) 66 cl = _____ liter

c) 175 cl = _____ liter